

için bk. Aydın, V/55 [1994], s. 22). *Edebü'd-dünyâ ve'd-dîn*'i ayrıca Selahattin Kip ile Abidin Sönmez (İstanbul 1978) ve Ali Akın (İstanbul 1979, 1982, 1998) Türkçe'ye, Osman Reşer Almanca'ya (I-III, *Das kitâb adab ad-dunyâ wa'd-dîn*, Stuttgart 1932-1933; Osnabrück 1984) çevirmiştir. 11. *el-Emşâl ve'l-hikem*. 300'er hadis, mesel-hikmet ve beyit içeren bir derlemedir (nşr. Fuâd Abdülmün'im Ahmed, İskenderiye, ts. [1402/1981], 1985; Devha 1403/1983).

Mâverdi'ye *et-Tuhfetü'l-mülûkiyye fî âdâbi's-siyâsiyye* adlı bir eser izafe edilirse de (nşr. Fuâd Abdülmün'im Ahmed, İskenderiye 1977, 1402/1982, 1993) nâşir, Bibliothèque Nationale'de kayıtlı olup (nr. 2447) kapağında Mâverdi'ye nisbet edilen nüshanın Ebü'l-Hasan Ali b. Muhammed el-Ahvâzî'nin *et-Tibrü'l-mesbûk*'u ile benzerliğine dikkat çektikten sonra VII. (XIII.) yüzyılda yaşamış kimliği meçhul Mısırlı sûfimeşrep bir Mâlikî'ye ait olabileceğine dair gerekçeler ileri sürmektedir (s. 32-46, 129-130). Ayrıca *et-Tuhfetü'l-mülûkiyye*'nin başında (s. 51) aklı, müstakıl varlığı bulunan ilk yaratık şeklinde niteleyen zayıf bir hadis nakledilmektedir. Diğer kitaplarında aklın cevherliğini reddeden Mâverdi'nin bu hadisi onaylar mahiyette aktarması çelişki doğuracağı için eserin kendisine nisbeti mümkün değildir.

Mâverdi'ye *er-Rûbe fî talebi'l-hisbe* (nşr. Ahmed Câbir Bedrân, Kahire 1423/2002) adlı bir eser daha nisbet edilmekteyse de bu kitap İbnü'l-Uhuvve'nin *Me'âlimü'l-kurbe fî ahkâmî'l-hisbe*'sidir.

BİBLİYOGRAFYA :

Mâverdi, *Edebü'd-dünyâ ve'd-dîn* (nşr. Mustafa el-Sekkâ – Muhammed Şerif Sükker), Beyrut 1408/1988; a.mlf., *et-Tuhfetü'l-mülûkiyye fî âdâbi's-siyâsiyye* (nşr. Fuâd Abdülmün'im Ahmed), İskenderiye 1977; a.mlf., *Edebü'l-kâdî* (nşr. Muhyî Hilâl es-Serhân), Bağdad 1391-92/1971-72, I-II; a.mlf., *Teshîlû'n-naẓar ve ta'cîlû'z-zafer* (nşr. Rıdvân es-Seyyid), Beyrut 1987, tür.yer., ayrıca bk. neşredenin girişi, s. 5-93; a.mlf., *A'lâmü'n-nübüvve* (nşr. Muhammed el-Mu'tasım - Billâh el-Bağdâdî), Beyrut 1407/1987; a.mlf., *Naşihatü'l-mülûk* (nşr. Fuâd Abdülmün'im Ahmed), İskenderiye 1988, ayrıca bk. neşredenin girişi, s. 5-8, 13-33; a.mlf., *el-Ahkâmü's-sultânîyye* (nşr. Ahmed Mübârek el-Bağdâdî), Kahire - Küveyt 1409/1989; a.mlf., *Kavâninü'l-vizâre ve siyasetü'l-mülk* (nşr. Rıdvân es-Seyyid), Beyrut 1998; a.mlf., *el-Hâvî'l-kebir* (nşr. Ali Muhammed Muavvaz – Âdil Ahmed Abdülmecvûd), Beyrut 1414/1994, I-XVIII, tür.yer.; a.mlf., *en-Nûket ve'l-uyûn* (nşr. Seyyid b. Abdülmaksûd b. Abdürrahîm), Beyrut 1412/1992, I-VI, tür.yer.; Hatib, *Târîhu Bağdâd*, I, 53-54; XII, 102-103; İbn Hayr, *Fehrese*, s. 59; İbnü'l-Cevzî, *el-Muntaẓam*, VIII, 26, 41, 65-66, 97-98, 109-111, 116, 199-200, 233; Yâkût, *Mu'ce-mü'l-üdebâ*, XV, 52-55; İbnü's-Salâh, *Tabakâ-*

tü'l-fukahâ'tü's-Şâfi'iyye (nşr. Muhyiddin Ali Necîb), Beyrut 1413/1992, I, 97, 234, 371; II, 636-642; İbn Hallikân, *Vefeyât*, III, 282-284; Zehebî, *A'lâmü'n-nübelâ*, XVIII, 64-67; a.mlf., *Mizânü'l-tidâil*, III, 155; Safedî, *el-Vâfi*, XXI, 451-453; Sübkî, *Tabakât*, V, 267-285; İbn Kesîr, *el-Bidâye*, XII, 26, 33, 40, 43-44, 49, 51, 80; a.mlf., *Tabakâtü'l-fukahâ'tü's-Şâfi'iyyin* (nşr. Ahmed Ömer Hâşim – M. Zeynühum M. Azeb), Kahire 1413/1993, I, 418-419; İbn Kâdî Şühbe, *Tabakâtü's-Şâfi'iyye*, I, 230-232; İbn Hacer, *Li-sânü'l-Mizân*, IV, 260-261; Taşköprizâde, *Miftâhu's-sa'âde*, I, 321-322, 415; II, 331; *Keşfü'z-zunûn*, I, 19, 458; II, 1315, 1681, 1958, 1978; Ahlwardt, *Verzeichnis*, I, 361, 363; II, 593; IV, 163; V, 7-8, 16, 109-110; Brockelmann, *GAL*, I, 483; *Suppl.*, I, 668; a.mlf., "al-Mâwardî", *El²* (İng.), VI, 869; J. Sauvaget, *Introduction a l'histoire de l'orient musulman*, Paris 1943, s. 89; E. I. J. Rosenthal, *Political Thought in Medieval Islam*, Cambridge 1958, s. 27-51; M. H. Kerr, *Islamic Reform: The Political and Legal Theories of Muhammad 'Abduh and Rashid Ridâ*, California-London 1966, s. 220; M. Casiri, *Bibliotheca Arabico-Hispana Escorialensis*, Osnabrück 1969, I, 224; Haroon Khan Sherwani, *Studies in Muslim Political Thought and Administration*, Lahore 1970, s. 99-112; M. Süleyman Dâvud – Fuâd Abdülmün'im Ahmed, *el-İmâm Ebü'l-Hasan el-Mâverdi*, İskenderiye 1978; Qamar-ud-din Khan, *al-Mawardi's Theory of the State*, Delhi 1979, s. 18-48; P. Voorhoeve, *Codices Manuscripti VII: Handlist of Arabic Manuscripts in the Library of the University of Leiden and Other Collections in the Netherlands*, The Hague 1980, s. 7, 13, 104; Orhan Karmış, *Mâverdi ve Tefsirdeki Metodu* (doçentlik tezi, 1981), AÜ İlahiyat Fakültesi; H. A. R. Gibb, *Studies on the Civilization of Islam* (ed. S. J. Shaw – W. R. Polk), Princeton 1982, s. 141-165; M. Celâl Şeref, *Neş'etü'l-fikri's-siyâsi ve te-tavvürüh fi'l-İslâm*, Beyrut 1982, s. 211-249; M. Abdülkâdir Ebü Fâris, *el-Kâdî Ebü Ya'la el-Ferrâ ve kitâbühü el-Ahkâmü's-sultânîyye*, Beyrut 1403/1983, s. 499-540; Carra de Vaux, *Les penseurs de l'Islam*, Paris 1984, I, 272-277; III, 349-360; Subhî Mahmesânî, *el-Mücâhidün fi'l-hağ*, Beyrut 1985, s. 103-159; A. K. S. Lambton, *State and Government in Medieval Islam*, Oxford 1985, s. 73, 83-102, 108, 180, 311; Ahmed Mübârek el-Bağdâdî, *Dirâsât fi's-siyâseti's-şer'iyye*, Küveyt 1408/1987, s. 101-169; a.mlf., "el-İnsân vel-müctema" fi'l-fikri's-siyâsi li'l-Mâverdi", *Mecelle-tü Külliyyeti'l-âdâb: Câmî'a-tü'l-Melik Su'ûd*, XI/1, Riyad 1984, s. 265-295; M. Fethî ed-Dirînî, *Dirâsât ve buhûş fi'l-fikri'l-İslâmiyyi'l-mu'âşır*, Beyrut - Dimaşk 1408/1988, I, 341-447; Fehmî Ced'ân, *Üsûsü't-tekad-düm 'inde müfekkiri'l-İslâm fi'l-'âlemi'l-'Arabîyyi'l-hadis*, Amman 1988, s. 56-72; Ali Halil Mustafa, *Kırâ'e terbeviyye fî fikri Ebî'l-Hasan el-Başrî el-Mâverdi*, Cidde - Mansûre 1411/1990; Majid Fakhrî, *Ethical Theories in Islam*, Leiden 1991, s. 158-167; M. Âbid el-Câbirî, *el-'Aklü's-siyâsiyyü'l-'Arabî*, Beyrut 1991, s. 343, 354, 359-361; a.mlf., *el-'Aklü'l-ağlâkiyyü'l-'Arabî*, Beyrut 2001, s. 39-41, 116-119, 232-237, 525-530, 561-570; Selâhaddin Abdülatif en-Nâhî, *el-Havâlid min ârâ'i Ebî'l-Hasan el-Başrî el-Bağdâdî el-ma'rûf bi'l-Mâverdi*, Beyrut 1414/1994; Ahmet Davutoğlu, *Alternative Paradigms*, Lanham 1994, s. 107, 127, 142, 153, 185, 193; Hanna Mikhail, *Politics and Revela-*

tion: Mâwardi and After, Edinburgh 1995; Abdullâh Oğrak, *Ebu'l-Hasan el-Maverdi'nin İktisadi Görüşleri* (yüksek lisans tezi, 1997), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü; Mohammed Arkoun, "L'éthique musulmane d'après Mâwardî", *REI*, XXXI (1963), s. 1-31; H. Laoust, "La pensée et l'action politique d'al-Mâwardî (364/450-974/1058)", a.e., XXXVI (1968), s. 11-92; Saïd Bensaïd, "et-Tefkîrû's-siyâsi 'inde Ebî'l-Hasan el-Mâverdi", *Mecelle-tü Külliyyeti'l-âdâb ve'l-'ulûmî'l-insânîyye*, I/1, Fas 1978, s. 254-278; Rif'at el-Ivazî, "Taḥlîl iktisâdî li-Kitâbî'l-Ahkâmî's-sultânîyye li'l-Mâverdi", *Mecelle-tü'l-dirâsâtî-ticâriyyeti'l-İslâmiyye: Câmî'a-tü'l-Ezher*, I/1, Kahire 1985, s. 101-118; Rıdvân es-Seyyid, "el-Medîne ve'd-devle fi'l-İslâm: Dirâse fi rûyeteyi'l-Mâverdi ve İbn Haldûn", *el-Ebhâs*, XXIV, Beyrut 1986, s. 67-85; Fazl Şelâk, "el-Fakîh ve'd-devletü'l-İslâmiyye: Dirâse fi kütübî'l-ahkâmî's-sultânîyye", *el-İctihâd*, sy. 4, Beyrut 1989, s. 91-140; Cemal Aydın, "Bir Kitabın Katli ve Milli Eğitim Bakanlığı", *Der-gâh*, V/55, İstanbul 1994, s. 22; M. Celûb el-Ferhân, "el-Fikrî'l-iktisâdî fî kitâbâtî'l-Mâverdi", *el-İctihâd*, sy. 34-35 (1997), s. 169-204; Sabri Erturhan, "Mâverdi ve 'el-Hâvî'l-kebir' Adli Eseri", *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sy. 3, Sivas 1999, s. 471-490; Mustafa Çağrıncı, "Mâverdi'de Siyaset Ahlakı", *İslâmiyât*, VI/1, Ankara 2003, s. 71-92; Saïd Abdülfettâh Âşûr, "el-Ahkâmü's-sultânîyye li'l-Mâverdi", *Tî*, V, 16-30.

CENGİZ KALLEK

MÂYE

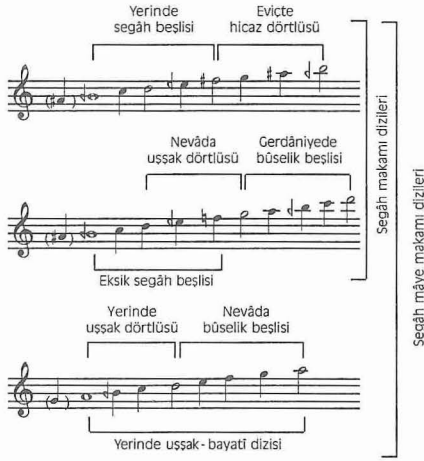
(مايه)

Türk mûsikisinde bir makam.

Sözlükte "asil, esas, gerekli madde" anlamına gelen Farsça mâyê kelimesi, Türk mûsikisinde segâh ve uşşak makamlarının birbirine geçkili olarak kullanılmasıyla meydana gelen iki ayrı makama isim olmuştur. Segâh mâyê ve düğâh mâyê adlı çok eski fakat az kullanılmış bu iki makamın her birindeki esas dizi veya makamın belirtilmesi amacıyla bu ismin verildiği anlaşılmaktadır.

1. Segâh Mâyê. Segâh makamıyla uşşak makamının birbirine geçkili olarak kullanılmasıyla meydana gelmiştir. Makam segâh perdesinde, yani yerindeki segâh makamı dizisine düğâhta, yani yerindeki uşşak makamı dizisinin eklenmesinden sonra yine segâh dizisine geçilerek karar verilmesi suretiyle oluştuğundan makamın durağı segâh perdesidir. Makamın yapısı segâh + uşşak + segâh şeklindedir.

Çıkıcı seyreden segâh mâyê makamının güçlüsü nevâ perdesi olup bu perdede segâh makamında olduğu gibi yarım karar yapılır. Segâh seyri sırasında eksik segâh beşlisi kullanılarak yarım karar yapılmışsa bu karar uşşak çeşnilidir.

Makamın asma kararları segâh ve uşşak makamlarında kullanılan nevâda bûselikli, cârgâhta cârgâh ve rastlı, dügâhta uşşaklı, rastta rastlı asma kararlarıdır. Makam pest taraftan, segâh ve uşşak makamları gibi yegâh perdesine rast çeşnisiyle düşülmek suretiyle genişler; bu durumda yegâh perdesi de bir asma karar hüviyeti kazanır.

Segâh mâyede hâkim makam segâh olduğundan nota yazımında donanımına segâh makamı gibi si ve mi için koma bemolü, fa için bakiye diyezi yazılır, gerekli değişiklikler eser içinde gösterilir. Makamın yedeni ise bakiye diyezli la (kürdî) perdesidir.

Makamın seyrine segâh makamı ile başlanılır. Segâhı meydana getiren çeşnilerde özellikler belirtilerek gezinilip nevâde yarım karar yapılır. Karışık gezinilip diğer özelliklerin de belirtilmesinin ardından uşşak makamına geçilir. Bu makamın özellikleri ve asma kararları gösterildikten sonra tekrar segâh makamına dönülür. Burada da gerektiği kadar gezinilip segâh perdesinde segâh çeşnisiyle ve genellikle yedenli asma karar yapılır (bu seyir birkaç defa karşılıklı geçkilerle de tekrarlanabilir). Türk mûsikisinde asıl mâye makamının segâh mâye olduğu kabul edildiğinden çoğunlukla segâh mâye denmeyip sadece mâye kelimesi kullanılır.

2. Dügâh Mâye. Günümüzdeki uşşak makamının eski adının dügâh olması sebebiyle dügâh mâye olarak anılan bu makam için aslında uşşak mâye isminin kullanılması daha uygun ise de geleneğin bozulmaması ve tarihî bazı karışıklıklara sebep olunmaması gibi gerekçelerle dügâh mâye ismi devam edegelmektedir (bu makamın bugünkü dügâh makamıyla bir ilgisi yoktur).

Segâh mâye makamından da az kullanılmış olan bu makam dizi itibarıyla segâh mâyenin tamamen tersi olarak seyreder. Makam dügâh perdesinde, yani yerindeki uşşak makamı dizisine segâhta, yani yerindeki segâh makamı dizisinin eklenmesinin ardından yine uşşak makamına dönülüp bu diziyile karar verilmesi suretiyle oluştuğundan makamın durağı dügâh perdesidir. Makamın yapısı uşşak + segâh + uşşak şeklindedir.

Segâh mâye gibi çıkıcı seyreden makamın güçlüsü yine nevâ perdesi, asma kararlar ise segâh mâye makamı gibidir. Makamın genişlemesi segâh perdesine düşülmek suretiyle yapılır ve bu genişleme uşşak ve segâh makamlarının genişlemesiyle aynıdır.

Dügâh mâyede hâkim makam uşşak olduğundan nota yazımında donanımına uşşak makamı gibi si için koma bemolü yazılır, gerekli değişiklikler eser içinde gösterilir. Makamın yedeni rast perdesidir.

Makamın seyrine uşşak ile başlanır. Bu makamın dizisinde ve çeşnilerinde karışık gezinilip nevâ perdesinde bûselik çeşnili yarım karar yapılır. Yine karışık gezinilip diğer özellikler ve asma kararlar belirtildikten sonra segâh makamı dizisine geçilir. Bu dizide de karışık gezinilip özellikleri belirtilerek tekrar uşşak makamına dönülür ve bu diziyile dügâh perdesinde

uşşak çeşnili tam karar yapılır (her iki mâye makamı için uşşak ve segâh makamlarına bakılmalıdır).

Gerek segâh mâye gerekse dügâh mâye Türk mûsikisinde çok az kullanılmış, hatta son yüzyıl içinde tamamen terk edilmiş gibi görünmesine rağmen rast, uşşak, segâh, mâhur, bayâtî gibi makam icralarında kısa geçkiler halinde yer almaktadır. Ayrıca mâye kelimesiyle başlayan, bugün elimizde örneği yok denecek kadar az bir makam grubu mevcuttur. Bunlar mâye rast, mâye rehâvî, mâye nevâ, mâye ısfahan, mâye hüseyinî, mâye hicaz, mâye aşiran, mâye zirgüle, mâye bûzürg, mâye ıraq, mâye küçek, mâye-i kebîr, mâye-i kevser, mâye-i atîk ve mâye bûselik makamlarıdır.

Tanbûrî İsak'ın zencir ve Tanbûrî Osman Bey'in devr-i kebîr usulündeki peşrevleri ve saz semâileri, Hamâmîzâde İsmâîl Dede'nin zencir usulünde, "Olma-mak zülfün esîri dilberâ mümkün değil" mısrayla başlayan bestesi, Cerrahpaşa Müezzini Halil Efendi'nin "Yine bend oldu dil bir nevcivâna" mısrayla başlayan ağır semâisi, Ebûbekir Ağa'nın, "Bir âh ile üf-tâdeliğim yâre duyurdum" mısrayla başlayan yürük semâisi, Kazasker Mustafa İzzet Efendi'nin ağır aksak usulünde, "Şeb midir bu yâ sivâd-ı âh-ı pinhan mıdır" mısrayla başlayan şarkısı bu makamın örnekleri arasındadır.

BİBLİYOGRAFYA :

Seydi. *el-Matla'*, TSMK, III. Ahmed, nr. 3459, vr. 11^a, 14^a, 33^a, 38^a; Abdülbâki Nâsir Dede, *Tedkik u Tahkik*, Süleymaniye Ktp., Nâfiz Paşa, nr. 1242/1, vr. 16^a, 29^b, 30^b, 33^b-34^a; Suphi Ezgi, *Nazarî-Amelî Türk Musikisi*, İstanbul 1933-40, I, 167-169; IV, 236; Kâzım Uz, *Musiki İslûhâtı* (nşr. Gültekin Oransay), Ankara 1964, s. 21, 43-44, 61; Özkan, *TMNJ*, s. 282-284, 373-375; H. Sâdeddin Arel, *Türk Musikisi Nazariyatı Dersleri*, Ankara 1991, s. 216, 257-259, 300-302.

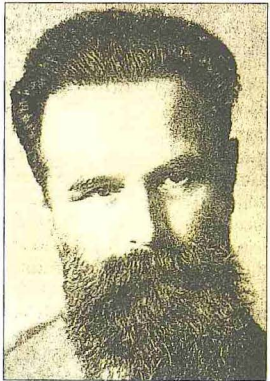
İSMAİL HAKKI ÖZKAN

MAYER, Leo Aryeh

(1895-1959)

İsrailli İslâm sanatları tarihçisi ve şarkiyatçı.

Eski Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun sınırları içinde kalan Galiçya'nın Stanislawow (bugün Ukrayna'nın Stanislaw) şehrinde doğdu. Yüksek öğrenimini Lozan ve Berlin üniversitelerinde yaptı. 1917 yılında Viyana Üniversitesi'nde hazırladığı *Studien zum islamischen Städtebau* başlıklı teziyle doktor oldu; ancak tezi I. Dünya Savaşı'nın olumsuz şartları yüzünden yayımlanamadı. Basılmış ilk yazısı *Die Zeit* (Viyana) gazetesinin Pazar ekinde çıkan, Cenab Şahabeddin'in *Servet-i Fünûn* ve *Tasvîr-i Ef-kâr*'da "Tiryaki Sözleri" adı altında neşrettiği vecizeleri hakkındadır ("Opium-weisheit von Dschenab Schehab ed-Din", *Die Sonntagszeit-Supplement*, nr. 5367, 2 Eylül 1917, s. 1-2). 1921'de İsrail'e göç eden Mayer, İngiliz idaresindeki Filistin'in eski eserler dairesinde müfettiş olarak görev aldı; bir süre sonra da aynı birimde kütüphanenin başına geçti. Akademik hayatına, 1929'da Kudüs'teki İbrânî Üniversitesi kurulurken İslâm sanatı ve arkeolojisi öğretim görevlisi olarak başlayan Mayer zamanla profesörlüğe kadar yükseldi ve 1943-1945 yıllarında Sanat Fakültesi

Leo Aryeh Mayer

dekanlığı yaptı. Bu arada uzun süre aynı üniversiteye bağlı Şarkiyat Enstitüsü'nün başında bulundu (1935-1949). Kudüs'e yerleşmesinin ilk yıllarından itibaren Arap epigrafisine yönelerek Gazze'deki Arapça kitâbeler hakkında ilk makalesini yayımladı ("Arabic Inscriptions of Gaza, I", *Journal of the Palestine Oriental Society*, III [1923], s. 69-78). Gazze kitâbeleri üzerine yaptığı çalışmalarını sonraki yıllarda da sürdürdü (a.g.e., V [1925], s. 64-68; IX [1929], s. 219-225; X [1930], s. 59-63; XI [1931], s. 144-151). Mayer ayrıca, Evliya Çelebi'nin *Seyahatnâme*'sinin Filistin'e dair olan kısımlarını Saint H. Stephan'la beraber tercüme etmiştir ("Evliya Tschelebi's Travels in Palestine", *The Quarterly of the Department of Antiquities in Palestine*, IV [1934], s. 103-108, 154-164; V [1935], s. 69-73; VI [1936], s. 84-97). Bunların dışında Kahire'deki Fransız Arkeoloji Enstitüsü tarafından yayımlanan Arapça kitâbeler külliyyatına da katkılar da bulundu (*Répertoire chronologique d'épigraphie arabe*, IV [1933]; V [1934]; VI [1935], VII [1936]; VIII-IX [1937]; X [1939], XI [1942]; XII [1943]; XIII [1944]). 1937'de, genel İslâm sanatları bibliyografyası hazırlamak amacıyla dünyanın çeşitli yerlerinde basılmış konuyla ilgili yayınları derleyerek "Annual Bibliography of Islamic Art and Archaeology" başlığı altında bir dizi neşretmeye başladı. Çalışmasının 1935 yılına ait ilk bölümü Kudüs'te basıldı; bunu 1936 yılı için hazırlanan cilt (1938) takip etti. Bibliyografyanın 1937 yılı cildi (1939) basıldıktan sonra II. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla çalışma yarım kaldı. Ömrü boyunca İslâm sanatına dair araştırmalarını İngilizce ve Almanca'nın yanında İbrânî ve Arap dilleriyle de yayımlamış, ilmi dergilerde bu konularda çıkan kitapların tanıtım ve tahlillerini yapmış olan Mayer 6 Nisan 1959'da Kudüs'te öldü. Onun anısına 1974'te Kudüs'te kendi özel koleksiyonu ile diğer bazı koleksiyonlardan oluşan Leo Aryeh Mayer İslâm Sanatları Müzesi kuruldu.

Mayer, İslâm sanat tarihine ait çeşitli dalların bibliyografyalarını hazırlamak suretiyle bu alanlarda çalışan ilim adamlarına büyük ölçüde yardımcı olmuştur. Filistin'de yapılan kazıların bibliyografyası bunlardandır ("Concise Bibliography of Excavations in Palestine", *The Quarterly of the Department of Antiquities in Palestine*, I [1931], s. 86-94, 139-149, 163-199). Ayrıca Ortaçağ müslüman armalarına dair bir kitap yayımlamıştır (*Saracenic Heraldry, A Survey*, Oxford 1933).

Başlıca bibliyografik çalışmaları ise şunlardır: *Bibliography of Moslem Numismatics-Indian Excepted* (London 1939, genişletilmiş bs. 1954); "Literature on Islamic Art Published in Palestine, Iraq and Egypt During the War Years" (*AI*, XV-XVI [1951], s. 154-161); "Islamic Glassmakers and Their Works" (*Israel Exploration Journal*, IV [1954], s. 262-265); *Islamic Architects and Their Works* (Genève 1956); *Islamic Astrolabists and Their Works* (Genève 1956); *Islamic Woodcarvers and Their Works* (Genève 1958); *Islamic Metalworkers and Their Works* (Genève 1959). Mayer, aynı konulara dair çok sayıda makalesinden başka Makrîzî'nin *Şüzûrû'l-ûkûd* adlı eserinin neşir ve çevirisini gerçekleştirmiştir (İskenderiye 1933). Bunların dışında "Huit objets inédits à blasons mamlouks en Grèce et en Turquie" (*Mélanges Maspero*, III [Paris 1934], s. 97-104); *The Buildings of Qāyit-bāy as Described in His Endowment Deed, I: Text and Index* (London 1938); *Some Principal Muslim Religious Buildings in Israel* (J. Pinkerfeld ile birlikte, Kudüs 1950); *Mamluk costumes* (Genève 1952), *L'art juif en terre de l'Islam* (Genève 1959) gibi çalışmaları da vardır. İslâm sanatlarının çeşitli dallarıyla ilgilenmekle birlikte özellikle Memlûkler dönemi üzerinde duran Mayer, İslâm mimarları hakkındaki kitabında Türk mimarlarını da inceleyerek o yıllara kadar bilinenleri ve haklarındaki bibliyografyayı bir araya getirmiştir. Ayrıca Türk müzecisi Halil Ethem Eldem'e dair bir hâtıra yazısı yayımlamıştır ("In Memoriam Halil Edhem Eldem", *AI*, VI [1939], s. 198-201).

BİBLİYOGRAFYA :

"Professor L. A. Mayer: 1895-1955", *Israel Exploration Journal*, IX, Jerusalem 1959, s. 147-148; D. S. Rice, "In Memoriam: Leo A. Mayer", *Ars Orientalis*, IV, Washington 1961, s. 454-455; H. Z. Hirschberg, "The Works of Professor L. A. Mayer", a.e., IV (1961), s. 455-462; M. Ayalon, "Mayer, Leo Ary", *EJd.*, XI, 1143.

SEMAVİ EYİCE

MAYURKA

(ميورقة)

Batı Akdeniz'de bir ada.

Bugün İspanya'ya ait Balear adalarını oluşturan ve İslâm tarihi kaynaklarında el-Cezâirü's-şarkıyye, Cezâirü şarkî'l-Endelüs diye anılan beş adanın en büyüğüdür (3640 km²). Ortaçağ İslâm tarih ve coğrafyacılarının eserlerinden bu dönem-